

DITG

MSX GEBRUIKERSGROEP

DITG

1

Een uitgave van de Computers Gebruikers Ver.
11 de jaargang Nr. 1 1997
Verschijnt 6x per jaar. Losse nummers f 3,75

We gaan verhuizen !

MSX

COVER

Na 10 jaar Boerke Mutsaers als adres voor de WORKSHOPS moeten wij door de drukte verhuizen naar een grotere lokatie.

Vanaf onze WORKSHOP op 16 maart a.s. kun je ons vinden op het adres:
Vredeman de Vriesstraat 38, Tilburg.

K.v.K.Midden Brabant: Computer Gebruikers Vereniging nr. V40259841

INHOUD

AGENDA	4
INFORMATIE LIDMAATSCHAP	4
VAN HET BESTUUR	5
MSX PAINT IV - DEEL 1	6
KOPIJ VAN COPI	9
VAN HET BESTUUR	10
SD-SNATCHER - DEEL 2	11
BEURSDATA	13
CLUB HARD- EN SOFTWARE	14
POSTER MSX BEURS	15
RECENSIES	16
ADV. BOB ROOS	22
PLATTEGROND TILBURG	23

DE SLUITINGS-DATA VOOR
INLEVERING VAN KOPIJ EN
ADVERTENTIE BITS ZIJN:

30 APRIL 1997
EN
30 JUNI 1997

IN VERBAND MET HET FEIT
DAT BITS NR. 2 DE BEURS-
BITS IS, IS ER IN MAART
GEEN SLUITINGSDATUM VOOR
KOPIJ EN ADVERTENTIES EN
ZAL DE BINNENGEKOMEN
KOPIJ IN BITS 3 GEPLAATST
WORDEN.

KOLOFON

BITS is een onafhankelijk
informatieblad van de
MSX Gebruikersgroep.

REDAKTIE

Ad Mutsaers / Frank Pison

VORMGEVING:

F. Pison / C. Pison

MEDEWERKERS:

Harrie Broers / Cokky Pison
Bert Daemen / Frank Pison
Ad Mutsaers

REDAKTIE-ADRES:

Bartokstraat 196
5011 JD Tilburg
013 - 4681421 / 4560668

SECRETARIAAT:

Bartokstraat 196
5011 JD Tilburg
Tel. 013 - 4560668
Fax. 013 - 4560668

ADVERTENTIES:

Voor info: REDAKTIE

Pos giro: 5728841
t.n.v. CGV Tilburg
Karmijnstraat 18 5044 RD Tilb.

AGENDA

WORKSHOP DATA 1997.

=====

.....

18 FEBRUARI 19.00 - 23.00 WORKSHOP
MSX + PC

Geen thema.

CAFE-RESTAURANT "BOERKE MUTSAERS"
VIJVERLAAN 2
TILBURG.

.....

LET OP !!!
NIEUW ADRES.

16 MAART 13.00 - 17.00 WORKSHOP
MSX + PC

Thema: D.T.P.

.....

12 APRIL 10.00 - 17.00 10 E
INTERNATIONALE MSX-BEURS

.....

22 APRIL 19.00 - 23.00 WORKSHOP
MSX + PC

.....

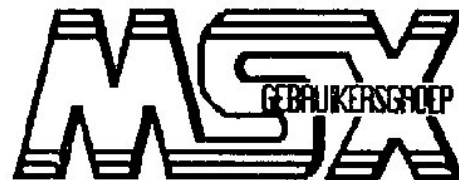
PLAATS WORKSHOPS:

PAROCHIEHUIS
VREDEMAN DE VRIESSTRAAT 38
TILBURG.

LIDMAATSCHAP

Je hebt een MSX computer en je wilt er wat mee. Wij helpen je daar in. Wordt lid van de MSX GEBRUIKERSGROEP te Tilburg en wij staan met raad en daad voor je klaar. Wij zijn niet voor niets een van de grootste MSX verenigingen van NEDERLAND.

Wat moet je doen om lid te worden? Stuur een kaartje met naam, geboortedatum, straat, postcode en plaats naar het secretariaat BARTOKSTRAAT 196, 5011 JD TILBURG en maak het bedrag over op onderstaande postgiro rekening dan zorgen wij dat je zo snel mogelijk je club-pas en het informatie materiaal toegezonden krijgt.

DOET MEER VOOR HAAR LEDEN

Het lidmaatschapsgeld bedraagt in 1997
fl. 30,00 per jaar
fl. 15,00 vanaf juli tot 31 december

POSTBANK nr.: 5728841

t.n.v. : Computer Gebruikers Ver.
Karmijnstraat 18,
5044 RD TILBURG.

VAN HET BESTUUR

Deze keer ontvangen al onze leden extra informatie in de vorm van een algemene nieuwsbrief.

De reden is onze organisatie-aanpassing en werkwijze op de WORKSHOPS. Wij adviseren u deze grondig te lezen.

LIDMAATSCHAP.

Zoals gewoonlijk hebben ook nu weer verschillende leden hun contributie voor 1997 nog niet voldaan. Zij ontvangen dus GEEN lidmaatschaps-pas en na 1 februari geen BITS c.q. Nieuwsbrief meer.

Voor hun zal het in de toekomst moeilijk worden gratis de WORKSHOPS te bezoeken omdat wij uitdrukkelijk gaan controleren op lidmaatschap. Wij raden dus een ieder aan steeds zijn pas mee te nemen.

Mocht uw betaling onderweg zijn dan zullen wij direkt na ontvangst hiervan de pas aan u sturen.

Voor MSX-leden geldt ook nu weer dat zij bij de BEURS-BITS 2 gratis toegangskarten zullen ontvangen.

LET OP:

Vanaf maart zijn we verhuisd naar:
Parochiehuis,
Vredeman de Vriesstraat 38

KORT VERSLAG ALGEMENE LEDENVERGADERING
GEHOUDEN OP 7 JANUARI 1997.

SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE PUNTEN.

Het jaarverslag 1996 wordt doorgenomen en daarna goedgekeurd en getekend.

- AKTIVITEITEN AFGELOPEN JAAR.

In navolging van de goedkeuring door de aanwezige leden op de vorige jaarvergadering is een PC-afdeling opgericht. Leden kunnen kiezen bij welke afdeling ze lid willen zijn.

De afdeling PC groeit gestaag en er melden zich nog steeds nieuwe MSX-leden aan.

De door ons georganiseerde MSX-beurs op 30 maart 1996 was zowel voor de deelnemers als bezoekers een succes.

Wat vooral opvalt is het internationale karakter door deelname vanuit een groot aantal landen.

- VERWACHTINGEN/PLANNEN 1997.

Op 12 april 1997 wordt voor de 10e keer de MSX Computerbeurs georganiseerd in de Bremhorsthal te Tilburg.

Vervolg op pagina 10.

MSX PAINT IV

Handleiding bij een van de betere beeldbewerkings-programma's.

We gaan de komende tijd aandacht besteden aan een programma, dat menige MSX'er slapeloze nachten bezorgde door het ontbreken van een duidelijke handleiding, maar dat qua mogelijkheden van dien aard is dat we dit nodig moeten bespreken.

We hebben het over PAINT IV, het PD tekenprogramma van Juan Salas.

Zo begint de eerste aflevering van deze handleiding in het clubblad van COMPUTER CLUB "RIJMOND" van November 1995. De afleveringen zijn geschreven door Henk Amsing maar Hans de Goede tekent voor de onderdelen.

Met toestemming van de Computerclub "Rijnmond" zijn wij in staat om deze handleiding in BITS op te nemen.

Na de publicatie van de totale handleiding in BITS, die enige maanden zal beslaan, bestaat voor onze leden de mogelijkheid de handleiding in boekvorm bij ons te bestellen.

Iedereen, die een MSX-2 of hoger met minstens 128 KB RAM bezit plus een MUIS kan de cursus volgen en met PAINT IV aan de slag.

OPSTARTEN PAINT IV

Het programma start zelf op onder MSX-DOS-(2) of onder MSX-BASIC.

We hebben het programma onder MSX-DOS(2) en een onder BASIC-uitvoering. Het PAINT IV introscherm verschijnt en het scherm(screen) waarin gewerkt gaat worden kan gekozen worden in het modemenu, waarna het tekenprogramma echt begint.

OVER HET PROGRAMMA

PAINT IV dateert uit 1992 en is hoofdzakelijk geprogrammeerd in BASIC, met af en toe een machinetaalroutine om de snelheid op te voeren. Zonder een MUIS is PAINT IV helaas niet te gebruiken. Een besturingskeuze kent het programma niet, dus met iets anders tekenen dan een MUIS, bijvoorbeeld met Cursor-toetsen of Joystick, is niet mogelijk.

PAINT IV is file-georiënteerd. Dit betekent, dat, indien er een optie geselecteerd wordt, deze van diskette geladen moet worden.

Wijpunt: bij menu-keuzes MOET de systeemdiskette(PAINT IV diskette) in de A-drive aanwezig zijn!

Indien dit niet het geval is, bijvoor-

MSX PAINT IV

beeld als er een diskette met pictures in de drive zit, breekt PAINT IV af naar BASIC.

Minpunt: Geen correcte afhandeling. Afbreken naar BASIC zou helemaal niet mogelijk mogen zijn, doch een pieptoon gevolgd door een foutmelding met de mogelijkheid om alsnog, na plaatsing van de systeemdisk, een keuze uit het menu te kunnen maken zou meer op zijn plaats zijn.

Toch is er ondanks deze minpunten prima met PAINT IV te werken.

Wordt er afgebroken naar BASIC, doordat de systeemdisk niet in de drive aanwezig is, gewoon alsnog de disk plaatsen en "RUN" intikken, of op F5 drukken. PAINT IV gaat gewoon verder waar het gestopt is.

De bezitters van 2 disk-drives hebben nagenoeg geen problemen. Zij kunnen gewoon hun systeem-disk in de A-drive laten zitten, de werk-disk in de B-drive.

Voor de anderen: Doe de systeemdisk in de A-drive bij het kiezen uit het menu. Met dit in gedachten is er met PAINT IV prima te werken.

DOOZLE

Na het intro-scherm verschijnt het mode-menu:

SELECT MODE

SCREEN -5-

SCREEN -6-

SCREEN -7-

SCREEN -8-

SCREEN -12

waarna gekozen kan worden uit de schermen 5, 6, 7 en 8. Speciaal voor de 2+(inbouw) of Turbo-R machines is Doozle in het pakket opgenomen. Hier kunnen screen 11 of 12 plaatjes mee geretoucheerd(=bijgewerkt) worden.

Dat bijwerken gaat als volgt: met de loadoptie kan een gedigitaliseerd screen 12 plaatje ingeladen worden. Met het vergrootglas(ZOOM) kan een gedeelte van het scherm voor nadere bewerking geselecteerd worden, waarna er een werkveld verschijnt met aan de rechterkant een palet van 32 kleuren.

Deze kleuren zijn aan te passen met behulp van [R]ood en [G]roen, elk aan te klikken met de muis. Nu kan [R]en/of[G]ook [B]lauw geschakeld worden. Op deze manier is het mogelijk het, op dat moment beschikbare, palet nog een keer te vergroten, zodat alle 4096 kleuren ter beschikking staan.

Rondom het werkveld zijn rechthoekige balken zichtbaar voorzien van een pijl. Door deze aan te klikken met de muis, verplaatst het werkveld zich in de gewenste richting.

De kaders NEW & OLD, rechtsonder, laten het verschil zien tussen het oorspronkelijke en het bewerkte object. Het "gunmetje" maakt het mogelijk een eventueel gemaakte fout te herstellen.

MSX PAINT IV

Door [EX], linksboven, aan te klikken, wordt het werkveld verlaten. Het bewerkte plaatje is weer zichtbaar, waarna het eventueel gesaved kan worden. DOOZLE kan alleen verlaten worden door een RESET of het uitzetten van de computer, waarna, zonodig, PAINT IV nog eens gestart kan worden.

OPTIES

In plaats van DOOZLE kan ook een screen geselecteerd worden in het modemenu. Dit startscherm is niet bindend. Wordt er bijvoorbeeld voor een scherm gekozen dat achteraf toch niet zo geschikt blijkt te zijn, is het altijd mogelijk om vanuit het hoofdmenu een ander scherm te kiezen.

Na de schermkeuze start PAINT IV eigenlijk pas op.

Het hoofdmenu wordt ingeladen. Inladen van het menu, eigenlijk van alle menu's gaat erg vlot. Het hoofdmenu verschijnt en deze bestaat, niet zoals in de meeste tekenprogramma's uit iconen, maar uit geschreven opties in de Engelse taal.

Selecteren gebeurt door met de muis in het menu te rollen tot de pijlvormige cursor de gewenste optie bereikt en deze oplicht. De linker muisknop functioneert als actieknop. Een druk hierop voert de gekozen optie uit, waarna deze van diskette wordt geladen.

PAINT IV voorziet in een behoorlijk

aantal opties. Zo wordt b.v. de MMS 8280 erg goed ondersteund. Veel mogelijkheden van deze speciale MSX 2 komen goed tot uitdrukking in diverse opties. Deze digitize- en superimpose-opties zullen dan ook uitgebreid worden behandeld in deze cursus.

Het Hoofdmenu bestaat uit 2 delen. Het eigenlijke "Optiemenu"[afb.1] en iets wat het meest lijkt op een "instellingen-menu"[afb.2], welke voor screen 5, 6 en 7 gelijk is en voor screen 8 iets afwijkt.

Om wegwijs te worden gaan we de opties uit deze twee menu's langs met een korte omschrijving van de mogelijkheden:

AFB.1	AFB.2
Animate	Adjust Scrn
Brush	NTSC
Copy/Zoom	PAL
Digitize	Basic
Disk	View
Draw	Change Mode
DTM	Coord.Color
Print	Help Keys
Rotatie	Adjust RGB
Slideshow	Restore Col
3D-Draw	MSX Col
Video Text	Grey Scale
Fond Editor	Paint Col
Other >>	

Voor deze keer is dit voorlopig genoeg. Veel uitleg over het programma op zich, met tips waaraan zich te houden. De volgende aflevering gaan we de uitgebreide opties verklaren. Tot dan.

KOPIJ VAN COPI

Na de feestdagen is het fijn dat alles weer normaal draait. De jaarvergadering was erg goed bezocht. Ik mag wel zeggen beter dan de afgelopen jaren. Een kort verslag hiervan staat elders in de BITS.

Door het steeds groeiende aantal PC-leden zijn de WORKSHOPS drukker dan ooit. Er valt dus veel meer te organiseren om deze goed te laten verlopen en er voor te zorgen, dat iedereen aan de beurt komt met zijn problemen en reparaties.

Ik neem voortaan mijn eigen MSX mee want anders krijg ik bijna geen kans om ook maar iets te doen. Alle computers zijn steeds in gebruik en van spelletjes spelen komt niets meer.

Deze Kopia van CoPi wordt meer een redactioneel stuk, dan hoeft de redactie dat niet meer te doen en ik krijg mijn bladzijde vol. Frank zei dat anders alles dubbel in BITS komt te staan en dat vind ik ook niks.

Er zijn grote veranderingen op til. We gaan verhuizen met de WORKSHOPS.

De WORKSHOP van 18 februari is voorlopig de laatste workshop die bij Boerke Mutsaers gehouden wordt.

Met ingang van de WORKSHOP van 16 maart zijn we verhuisd naar het parochiehuis in de Vredeman de Vriesstraat nr. 38.

Voor de leden die met de trein komen ligt deze lokatie niet ver van het station en de bus stopt er ook vlakbij.

Een plattegrond staat in deze BITS op de achterste bladzijde.

De aanmeldingen voor de komende MSX Computerbeurs stromen weer binnen. Het bestuur is er weer druk mee bezig om alles te organiseren en de hal in te delen.

Anders dan in voorgaande jaren is deze BITS nu eens niet de BEURSBITS maar komt nummer 2 in maart uit en is dus ruim op tijd voor de beurs op 12 april.

Het betekent wel, dat het vervolg van Paint IV pas in BITS nr. 3 komt te staan. Ook Kopia van CoPi gaat pas weer in nr. 3 verder.

Natuurlijk zullen we in de volgende BITS nogmaals aandacht aan ons nieuwe adres voor de WORKSHOPS besteden en we hopen dat ze ook weer druk bezocht zullen worden.

Tot BITS 3.
CoPi.

vervolg

Voor de PC-afdeling worden bedrijven in de regio bezocht. De bedoeling is advertenties, kortingen e.d. te regelen voor onze leden.

We zullen zelf ook meer activiteiten ontwikkelen op het gebied van hard- en software. Het is dan mogelijk spullen direkt bij de vereniging te bestellen.

Gezien de druk bezochte workshops zullen we een andere lokatie zoeken en onze organisatie aanpassen, zodat we onze leden nog beter kunnen helpen.

Vrijwilligers, kundig op PC-gebied, zijn welkom om assistentie te verlenen.

- FINANCIËEL VERSLAG 1996.

Voor de aanwezigen is er een financieel verslag met winst-en verlies- rekening. Harry Broers geeft hierover uitleg.

Bij het financieel verslag is een brief gevoegd van de kascontrole- commissie, bestaande uit André Kneepkens en Stephan Cools met hun bevindingen.

Door de kascontrole- commissie is de penningmeester voor 1996 gedechargeerd.

- AFTREDEN BESTUURSLEDEN/VOORSTELLEN KANDIDATEN.

Aftredend:

Ad Mutsaers, Ad v.d. Dries en Jos Hultzink.

Deze stellen zich weer beschikbaar voor

het bestuur en worden met algemene stemmen herkozen.

- AANSTELLEN KASCONTROLE-COMMISSIE.

De kascontrole- commissie voor 1997 bestaat uit André Kneepkens en Cokky Pison.

Iedereen gaat hiermee accoord.

- RONDVRAAG.

Kan de taakverdeling van de bestuurs- leden bekend gemaakt worden in de BITS en Nieuwsbrief, zo mogelijk met foto.

- We zullen dit proberen te realiseren.

Kunnen MSX-leden ook CD's met PC- software huren.

- Dit is geen probleem.

Wanneer start de DOS-cursus.

- Een en ander is in onderzoek. De planning om te starten is medio februari.

Peter Brevet biedt zich aan om tijdens de workshops uitleg te geven over het gebruik van de scanner.

- SLUITING.

Verder niets aan de orde zijnde wordt de vergadering gesloten.

De voorzitter dankt iedereen voor zijn en haar aanwezigheid.

SD-Snatcher vervolg

En zo lukte het hem een prototype te maken van een wezen, met een bovenmenselijke intelligentie.... En zoals zo vaak gebeurt bij dit soort experimenten, liep de boel uit de hand!

Het wezen de MASTER SNATCHER, werd te intelligent, en kreeg te veel macht. Het kon de andere Snatchers controleren, en kreeg vreemde ideeën over het grijpen van de macht in de wereld. En Elijah kon het niet langer meer controleren. De Master Snatcher dwong hem om steeds maar nieuwe Snatchers te maken, en daarna steeds nieuwe gevechtsrobots te ontwerpen, totdat hij tenslotte te oud en afgeleefd ervoor was geworden, in de 80 jaar.....

En zo zit hij dan voor Gilian en Randam, een wrak van een man. Hij vertelt dat de Master Snatcher pas geleden een duister plan heeft ontwikkeld: LEVEL2, dat de hele wereld zal vernietigen..... Hij heeft namelijk een aantal wetenschappers ontvoerd, die een opvolger hebben gemaakt van het oude Lucifer virus: LUCIFER-BETA!! Zich nog sneller verspreidend, en nog dodelijker. Master Snatcher wil dit virus loslaten op de mensheid, zodat hij en zijn Snatchers de wereld kunnen overnemen.....

Maar de wetenschappers hebben, buiten weten van de Snatchers om, een tegengif gemaakt voor het Lucifer-beta virus: L-ANGEL volgens Elijah moet Gilian dit koste wat kost in handen zien te krijgen.

Jamie is, volgens Elijah, nog dieper in de basis, bij de Master Snatcher, om aan een ander project te werken.

Maar dan merkt hij Randam op, en vraagt wie hij is. Op Randams antwoord begint hij plotseling hard te lachen! Gilian en Randam denken al dat hij gek geworden is, maar Elijah legt het uit. Petrovich heeft nooit een tweede zoon gehad! (dat zou ook moeilijk kunnen, iemand van 104 jaar met een zoon van in de twintig....) Randam Hajile is....een cyborg!!

Randam was het prototype van de Snatchers, door Petrovich ontwikkeld. Petrovich lag nogal eens overhoop met zijn zoon, dus maakte hij van Randam de ideale zoon: hij dupliceerde Elijah gewoon... en dat zie je ook aan de naam: RANDAM HAJILE omdraaien geeft ELIJAH MADNAR (typisch Petrovich!).

Randam vindt dit nog niet genoeg bewijs, en geeft een forse snee in zijn arm, om te bewijzen dat hij wel menselijk is.. Enfin, dit blijkt dus van

SD-Snatcher

niet....

Even na deze onthulling geeft Elijah Madnar de geest. Hij heeft zijn vader niet veel overleefd.....

Randa is danig van streek, hij blijkt nu zelf tot de cyborgs te horen waar hij op jaagde en die hij haatte.... Maar hij weet zich goed te houden, en Gilian stuurt hem terug naar buiten om de burgemeester van de stad te waarschuwen voor het dreigende gevaar.

Gilian zelf rept zich naar het laboratorium, om L-Angel te bemachtigen. Helaas! De Snatchers hebben alle reageerbuizen meegenomen, inclusief die met het tegengif! Gilian moet heel wat Snatchers achtervolgen, om tenslotte degene met de goede reageerbuis te vinden.

Gewapend met L-Angel gaat hij dan tenslotte diep de basis in, waar hij uiteindelijk Jamie vindt. Jamie is nogal van streek over Harry's dood, Harry was namelijk haar vader! (mij een raadsel waarom we dat nu pas te weten komen....) Ze is gedwongen de Master Snatcher te helpen met een project, waarbij ze dit wezen aan een nieuw, sterker lichaam zal helpen..... Het proces is al aan de gang, want de Master Snatcher zit al onder een stolp om te muteren. Een stolp, die hij even later verbrijzelt, en voor Gilian springt om hem aan te vallen.

De Master Snatcher maakt Gilian nog

even duidelijk dat hij geen enkele kans heeft. Over 20 minuten zal er in de basis een mechanisme aan de gang worden gezet, dat genoeg Lucifer-Beta zal vrijlaten om de hele mensheid uit te roeien....

Datzelfde virus gebruikt hij tegen Gilia, die nu echter het tegengif in zijn bezit heeft. Hij weet de Master Snatcher dan ook gemakkelijk te verslaan..althans...dat denkt hij! Het mutatieproces begint net op het verkeerde moment, en de Master Snatcher verandert in een enorme robot.

Gilian moet heel wat moeite doen om het afschuwelijke wezen te verslaan, maar tenslotte lukt het hem. De Master Snatcher is geschiedenis..... Juist dan duikt Randa op (misterd na de maaltijd...). NAVI laat even weten dat ze nog tien minuten hebben voordat de Lucifer wordt vrijgelaten. (en hij laat dit telkens met tussenpozen van een minuut weten, totdat Gilian er helemaal gek van wordt).

De drie discussiëren het probleem even, en komen dan tot een oplossing. De vaten Lucifer-Beta staan in de buurt van de kernreaktor, die de basis van stroom voorziet. Door deze reaktor te overbelasten, zal de hele basis de lucht in vliegen, samen met het virus.....

Er is een probleempje: Iemand zal zich moeten opofferen om de basis in de lucht te laten vliegen. Randa biedt

SD-Snatcher

zich bijna onmiddellijk aan. Volgens hem is het leven van een robot toch niks waard.... Hierop krijgt hij fel protest van Gilian, maar deze moet toch toegeven onder de tijdsdruk. Dus, met nog maar drie minuten te gaan, knijpen Gilian, Jamie en Randa ertussenuit... Randa wacht even bij de reaktor, om Gilian en Jamie tijd te geven om te ontsnappen, en laat hem dan ontploffen. In de korte tijdsruimte die hij heeft, kan hij nog net het water induiken, voordat de boel de lucht in gaat.

En dan: de eindscene. Gilian en Jamie staan bij de luchthaven van Neo Kobe City, waar de teams van Junker en KSDF worden ontbonden, om naar plekken te worden gevlogen in de wereld waar ze harder nodig zijn. Neo Kobe City is veilig...

De twee halen nog even herinneringen op, en Jamie treurt om de dood van haar vader, Harry... Totdat een onverwachte gedaante opduikt: Randa heeft het overleefd! Deze keer heeft het feit dat hij een robot is hem gered..

Beursdata

ZATERDAG 1 FEBRUARI 1997.

Tot nader order wordt de door MCD te organiseren User Happening afgelast.

ZATERDAG 15 MAART 1997.

MSX Club West-Friesland organiseert samen met Atari-club Hoorn en de Amiga-club een dag in Cultureel Centrum De Huesmolen van 10.00 tot 17.00 uur. Toegang: Gratis. Info: 0229 - 270618.

ZATERDAG 12 APRIL 1997.

Voor de 10e keer wordt door ons, de MSX Gebruikers Groep een Internationale MSX Computer Beurs georganiseerd.

Evenals in voorgaande jaren wordt de beurs gehouden in de Bremhorsthal, Oude Goirleseweg 167 te Tilburg. Openingstijden: 10.00 tot 17.00 uur. Gratis busvervoer van het centraal station naar de hal en terug. Toegangsprijs: fl. 7,50 per persoon.

Voor informatie: 013 - 4560668 of
013 - 4681421.

ZATERDAG 20 SEPTEMBER 1997.

Van 10.00 tot 17.00 uur vindt de 9e MSX Computerdag in Zandvoort plaats. De lokatie is: Sporthal Pelikaan, A.J. van der Molenstraat 5.

Info: 023 - 5717966 (na 18.00 uur)
Fax : 023 - 5714291.

CLUB HARD- SOFTWARE

Hardware:	Clublid =====	Norm. Prijs =====
001 7 Mhz print, incl. voet, schakelaar	Fl. 50,--	Fl. 60,--
7 Mhz print, ingebouwd	Fl. 75,--	Fl. 85,--
002 Diskdrive 720 Kb los Teac	Fl. 135,--	Fl. 160,--
Diskdrive + inbouw in 8250/8255/8280	Fl. 160,--	Fl. 185,--
Diskdrive + ombouw 8235 naar DS	Fl. 185,--	Fl. 210,--
010 MSX Dos 2.22 + Diskette	Fl. 60,--	Fl. 75,--
014 Mappers 512Kb werkend op 7Mhz	Fl. 215,--	Fl. 230,--
1024Kb werkend op 7Mhz	Fl. 275,--	Fl. 300,--
020 Super VHS-prints - aanpassing voor Super-VHS en digitaliseren - los	Fl. 50,--	Fl. 60,--
Super VHS-prints - ingebouwd	Fl. 75,--	Fl. 85,--
021 Verbetering helderheid digitaliseren (8280)	Fl. 25,--	Fl. 35,--
025 Scan-interface (excl. scanner)	Fl. 112,50	Fl. 125,--
101 Diskettes 100% error free DD	Fl. 10,--	Fl. 12,50
102 Diskettes 100% error free HD	Fl. 12,50	Fl. 15,--

CLUBSOFTWARE:

201 Game Collection 1 t/m 6	p.st.	Fl. 7,50	Fl. 10,--
207 Educatief Collection 1 t/m 4	p.st.	Fl. 7,50	Fl. 10,--
211 Applicaties Collection 1 en 2	p.st.	Fl. 7,50	Fl. 10,--
213 Tips and Tricks		Fl. 7,50	Fl. 10,--
214 Divers Collection 1		Fl. 7,50	Fl. 10,--
215 Adventure Collection 1		Fl. 7,50	Fl. 10,--
216 Utility Collection 1 t/m 3	p.st.	Fl. 7,50	Fl. 10,--
219 DOS Utility Collection 4		Fl. 7,50	Fl. 10,--
230 Herinkten van printerlinten		Fl. 5,--	Fl. 6,--

Diverse hardware:

PRIJS OP AANVRAAG

Bij bestelling vanaf Fl. 500,-- is een aanbetaling van 10 % vereist.

Alle prijzen onder voorbehoud zijn incl. BTW en excl. verzendkosten.

**Internationale
MSX
Computerbeurs
TILBURG**

**Zaterdag 12 april 1997
van 10.00 tot 17.00 uur**

BREMHORSTHAL

Oude Goirleseweg 167

Toegangsprijs Hfl. 7,50 p.p.

Voor info: Tel. 013-4560668 of 013-4681421

RECENSIES

MGF 10

De eerste die aan bod komt is dan ook meteen de tiende MGF nieuwe stijl.

Zoals in het VOORWOORD te lezen is, is het aantal MGF-producten inmiddels gevorderd tot zo'n 33, 27 diskettes en een zestal blaadjes.

Vanwege de komkommertijd is de ouden doosch veelvuldig aangesproken. Zo opent de SOFTWARE met een drietal oudgedienden in de vorm van Nightmare 2 inclusief alle passwords, Famicle Parodic 1 en 2.

Ook de cheats hebben betrekking op spellen uit reeds lang vervlogen tijden. Meer recent zijn de OPA en de DPV promo.

En wat te denken van het FutureDisk trio, ROM 6 en Disk 6, die zich wederom in een lovende kritiek mag verheugen, en terecht!

Met MCCM 84 opent de KIOSK met een "oudje", als je je realiseert dat b.v. het FD-trio al in nummer 86 stond.

Twee korte bijdragen van XSW Magazine 9 en 10 zorgen er voor dat de kiosk al snel gelezen is.

De programmeurs kunnen hun hart ophalen met de VDP special, waarin

een groot aantal commando's aan bod komt dat gebruik maakt van diezelfde VDP. In het tweede deel van deze cursus komt het VDP-commando zelf uitgebreid aan bod.

De geheugenbanken van de MSX en het daarbij behorende commando OUT is vervolgens onderwerp van gesprek.

Wie het nog niet gelukt is om tekst om te zetten naar DATA wordt op zijn/haar wenken bediend. Tot slot is er nog een screensaver.

Op het wetenschappelijke deel tref je onder andere de volgende bijdragen aan: een vergelijkend warenonderzoek tussen de compilers MCBC en KUN-BASIC, een relaas over strings en variabelen en het antwoord op de vraag of de oneliner al dan niet langzamer is dat zijn collega die uit meer regels bestaat.

De schrijftalenten van de redactie komen verder tot ontplooiing in de rubrieken MODEM, MUZIEK en natuurlijk DIVERSEN waar een grote hoeveelheid aan eigen bijdragen terug te vinden is.

Conclusie: hoewel in het VOORWOORD nog melding gemaakt wordt van komkommertijd, heeft het schrijvende deel van de redactie dit toch aardig weten op te lossen.

RECENSIES

Hoewel niet voor iedereen even geschikt of toepasbaar bestaat een groot deel van deze MGF 10 uit eigen bijdragen, die het magazine een meer dan gemiddelde vulling geven.

Opvallend is verder, dat welhaast geruisloos voorbij gegaan wordt aan het feit dat dit toch de tiende MGF nieuwe stijl is.

MGF 11

In tegenstelling tot eerdere MGF-schijven opent deze nummer 11 met een heuse openingsscroll onder het MGF-logo.

In korte bewoordingen wordt het wel en wee van de redactie onder de aandacht gebracht. Dat wordt nog eens dikjes over gedaan in het VOORWOORD, alwaar een uitgebreide uitleg over de belangrijkste veranderingen die dit elfde magazine heeft ondergaan.

Daarnaast zijn de redactionele zorgen niet van de lucht. Het blijkt nog steeds moeilijk een magazine van een zinnige inhoud te voorzien, te meer daar blijkbaar te veel werk op de schouders van te weinig mensen rust, eigenlijk zelfs één in dit geval.

Dat neemt niet weg dat de SOFTWARE meteen flink van leer trekt met een bijdrage over Memman.

Van meer recente aard is de FutureDisk 27 en de Totally Chaos Interactive 3. Unreal World is een muziekdisk met MoonSound muziek die op de beurs in Zandvoort aangeschaft is en er blijkbaar net mee door kan.

De bladenleverancier wist de KIOSK van MGF te vullen met MCCM 85 die net voor Zandvoort bij veel abonnees is bezorgd.

De redactie ondersteunt het initiatief van het MSX-Info blad vanwege zijn inhoud en recenseert verder de MSX-user 8 niet vanwege belangenverstrengeling.

Het PROGRAMMEREN kenmerkt zich door een onderscheid in de bijdragen die handelen over machinetaal (ML) en Basic.

Zo bewandelt de hoofdredacteur sinds kort ook het pad der machinetaal en wil hij de opgedane kennis gaarne delen in deze rubriek.

In de inleidende schermutselingen wordt in deel 1 vooralsnog alleen melding gemaakt van een beperkt aantal te gebruiken commando's.

Het laden van deel 2 leidt op mijn exemplaar helaas tot een crash.

Ik verdenk een ondeugdelijke sector van dit euvel. Door naar het Basic-gedeelte dan maar.

RECENSIES

Hier tref je interessante verhalen aan over het commando DSKIS, wordt uitgelegd hoe een muis-routine te maken is en wordt nog ingegaan hoe verschillende DOS2-configuraties aangemaakt kunnen worden.

Natuurlijk is er ook weer de voortzetting van het op het vorige magazine gestarte wetenschappelijk onderzoek, ontbreken ook de rubrieken MODEM en een wel zeer uitgebreide DIVERSEN wederom niet.

Conclusie: ondanks het feit de disks van MGF elkaar in razend tempo opvolgen, blijft de inhoud de moeite waard door de noeste schrijfbaarheid van met name de hoofdredacteur zelf.

De correctheid heeft daar echter wel onder te lijden. Gelukkig is de redactie zich hiervan bewust, maar kiest toch voor een regelmatige verschijning.

Kortom: graphics ok, inhoud magazine ok, muziek ok, spelling niet ok en kwaliteit van (mijn) HD-disk niet ok.

MFZ 12

Diskmagazines komen en gaan, dat heet, de laatste tijd gaan er meer dan dat er nog komen. Zo ook deze MFZ die op de disksticker al aangekondigd wordt als "the last edition".

Het VOORWOORD maakt uiteraard al meteen melding van dit feit. Belangrijkste redenen voor het stopzetten van het magazine zijn: weinig leden, die ook nog eens weinig van zich laten horen, te veel werk bij een persoon (zie ook andere diskmagazines) en er zijn volgens de maker al genoeg diskmagazines.

Het blijkt echter dat MFZ alleen stopt met zijn diskmagazine, om zodoende meer tijd vrij te maken voor het schrijven van software in hun eigen ontwikkelde programmeertaal.

Bij het PROGRAMMEREN wordt ingegaan op het sorteren van strings in Basic en komen diezelfde (ongesorteerde) strings aan bod in het onderdeel KUN-Basic.

Daarna wordt een begin en tegelijkertijd een einde gemaakt aan programmeren in C. De BIOS uitgediept deel 5, 6 en 7, enkele kort & krachtig listings complementeren deze rubriek.

Bij de SOFTWARE komt de reeds eerder genoemde en zelf ontwikkelde programmeertaal ter sprake die luistert naar de naam TTA.

Vreemd alleen dat de maker zelf niet weet waar dat voor staat, maar het klinkt wel leuk (?). In GAMEWORLD tref je letterlijk en figuurlijk het laatste deel aan met tips voor SD snatcher.

RECENSIES

Vanwege een mager aanbod aan teksten is ter opvulling een aantal programma's op de diskette erbij gezet. Ik noem o.a. Solitaire, een datamaker, een menuprogramma en een screen-converter.

Conclusie: de tekstroutine in TTA werkt inderdaad soepel. Vervelend is wel dat mijn drive maar blijft draaien, zelfs wanneer ik het magazine verlaten heb. De inhoud van het magazine is kort en soms niet eens krachtig.

Ik onthoud mij van verbeterpunten want die zullen we toch niet meer kunnen aanschouwen. Ik zou zeggen, heren, succes op de software-markt!

FutureDisk 27

Na de FD-trilogie is hier al weer de opvolger in de vorm van disk 27. Als opener kan de Alex Peetoom demo aanschouwd worden.

Tegen de achtergrond van een schaars geklede dame wordt in de vorm van een ietwat langdradige sinus-scroll melding gemaakt van de plannen van Starship d.j...-vu met Starship Rendez-vous uiteraard als grote voorbeeld.

Het volgende onderdeel, een screen converter, benadrukt het belang van het lezen van de handleiding alvorens het

programma te gaan gebruiken, echter een terugkeer naar het magazine is niet meer mogelijk.

Een noodgedwongen reset maakt dat wel mogelijk: slordig!

Door naar de King's Valley II promo. Dit Konami spel mag zich nog steeds verheugen in een grote schare fans getuige de zoveelste disk met in dit geval 21 velden.

Op het magazine staan al 6 van deze velden.

Dat ze in Limburg van kaarten houden, blijkt uit Mika Slayton Poker, dit keer in Snatcher-look.

Aardig, maar toch maar snel door naar waar we hier eigenlijk voor zitten .....

Het magazine kenmerkt zich deze keer door een eenvoudige grafische omlijsting.

De SOFTWARE maakt melding van een hebbedingetje in de vorm van een Japans spel Magical Labyrinth dat de toets de kritiek meer dan doorstaat.

De muziekdisk van DPV is daarentegen weer een vette afrader, iets wat weer niet gezegd kan worden van de disks met MOD-files voor de QPL4 en de Jungle Symphonies.

In dit genre is ook Burning Fire terug te vinden, voor de afwisseling weer een afrader, welk advies zich herhaalt bij The Orbit van MGF.

RECENSIES

Wie Illusion City nog niet tot een goed kon brengen, wordt bij de TIPS toch wel een aardig eindje op weg geholpen.

Ook zijn er FAQ's voor Pumpkin Adventure 3.

Bij het programmeren gaat de Mcode cursus zijn vijfde deel in en zijn er twee teksten gewijd aan het roteren in machinetaal.

De rubriek MAGAZINES kent de ROM 6/SRM 18A, MSX Paradise 3 en het Spaans diskmagazine Eurolink als inhoud. Bij de bladen wist FD alleen MCCM 85 van de deurmat op te vissen.

Een aardige bult teksten sluit de DIVERSEN in twee delen af. Als grootste bijdrage is daar een verhaal opgenomen over Burai.

Verder komt hier zo'n beetje alles aan bod dat zich niet zo gemakkelijk in een eerder genoemde rubriek liet onderbrengen.

Wie denkt alles nog eens rustig na te kunnen lezen in het Engels komt bedrogen uit, slechts een beperkt aanbod en nou niet de meest interessante teksten zijn vertaald in het Engels.

Conclusie: Inhoudelijk steekt deze FutureDisk weer goed in elkaar, al zijn de recensies niet altijd aan de milde kant.

Grafisch had er ongetwijfeld meer ingezet, muzikaal verdient de nummer 27 echter een dikke voldoende.

De screen converter van Compjoetania mag er zijn, terwijl de Alex Pectoom demo mij weer minder kan boeien. Al met al een afwisselend maar ook een wisselvallig verhaal deze keer.

MSX User 3

Deze derde schijf van MSX User is geen diskmagazine in de reinste zin des woords, doch een disk bij het inmiddels als nummer 8 uitgebrachte blad van diezelfde club.

Om het magazine aan de praat te krijgen is het noodzakelijk om de bestanden van DOS 1 op de disk te zetten om leven in de brouwerij te krijgen.

Tegen een vurige achtergrond presenteert zich een eenvoudig doch doeltreffend menu.

Als eerste onderdeel is er de Tetris-kloon Yoghurt dat ook al op de negende schijf van MGF te bewonderen was en toen the hoogtepunt vormde van dat diskmagazine.

Het overloop effect doet er een hele tijd over om een samenspel van kleuren op het scherm te toveren en dat is het dan ook. Een reset is daarna nodig om weer naar het menu terug te kunnen keren.

RECENSIES

Een drietal SCSI-schema's in screen 7 en één in screen 12 worden vervolgens aangeboden voor de soldeerkunstenaar.

Als ik de werking van het programma goed begrepen heb, biedt het volgende onderdeel de mogelijkheid om op de disk aanwezige fonts om te zetten naar TED-formaat.

Na wederom via een reset teruggekeerd te zijn in het menu, leidt de keuze voor een volgend onderdeel dat luistert naar de illustere naam van Tateshoo tot een syntax error.

De lader wil blijkbaar niet naar DOS terugkeren om de gelijknamige COM-file te starten.

Na de zoveelste reset onderbreek ik de batch-file en start ik Tateshoo vanaf de prompt.

Het blijkt een schietspel te zijn uit 1994 dat alleen met de joystick werkt. Laat ik nou weer net de muis aangesloten hebben. De ESC-toets laat je terugkeren naar DOS, alwaar ik het menu weer tracht te benaderen.

De laatste optie in de vorm van ACE2 heeft hetzelfde euvel als Tateshoo.

Na reset zoveel en de dezelfde afhandeling als hiervoor beschreven, start ik ACE2 dan maar weer vanaf de prompt. DOS keert weer netjes terug

naar diezelfde prompt en ik ben niets wijzer geworden.

Doe ik iets fout? Wellicht mis ik hier node het blad waarin wellicht een en ander toegelicht wordt. Hoe dan ook, mijn geduld raakt op.

Conclusie: een goede vergelijking met een regulier diskmagazines valt moeilijk te maken.

Er is geen tekst aanwezig op deze diskette, noch muziek of een fraaie grafische omlijsting.

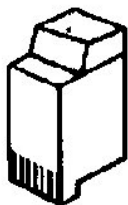
De teksten staan, naar ik aanneem in het bijbehorende blad. Ik kan en wil dan ook eigenlijk geen uitspraak doen over de inhoud van de diskette.

De kwaliteit van de inhoud is in ieder geval teleurstellend: de afhandeling van het menu verloopt niet vlekkeloos en het terugkeren vanuit een onderdeel naar datzelfde menu is in veel gevallen niet mogelijk. Werk aan de winkel voor de programmeur/samensteller dezes.

Bert Daemen.

Bob Roos - PRINT REFILL

- * Printer-linten herinkten.
- * Hergebruik van toner-cartridges.
- * Reviseren van HP inkt-cartridges.
- * Navulsets HP, Canon en Epson.

van Coothstraat 25, Tel./Fax: 0411-683513
5281 CT BOXTEL

*****

HET GELD LIGT VOOR HET OPRAPEN!

***Hewlett Packard inkt-cartridges, type's
HP51626A, HP51629A, HP51625A en HP51649A
Laat ze reviseren of vul ze zelf.***

DENK OOK EENS AAN HET MILIEU!

- * Gereviseerde HP51626A cartridge incl. bewaarbox f 42.30
- * Gereviseerde HP51629A cartridge incl. bewaarbox f 42.30

Voor de doe het zelfers:

- * Navulset HP51626A of HP51629A **ZWART** f 50.00
(Twee inktspuiten 30 ml. , Bewaarbox e.d.)
- * Twee inktspuiten **ZWART** goed voor twee vullingen f 29.10
- * Navulset HP51625A **KLEUR** (3 x 20 ml.) f 58.70
- * Navulset HP51649A **KLEUR** (3 x 20 ml.) f 58.70

Gebruikersgroep-leden 10% korting.

Prijzen incl. 17,5% BTW,

Prijswijzigingen voorbehouden

22-07-1996

